

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek a dr. Lami Judit ügyvéd által képviselt alperes ellen rendes felmondás jogellenességének megállapítása iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 10.M.5094/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 59.Mf.631.385/2011/7. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2013. július 3. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 59.Mf.631.385/2011/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 20.000 (húszezer) forint és 5.400 (ötezer-négyszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 603.000 (hatszázháromezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes 2003. október 1-jétől állt az alperes alkalmazásában jogtanácsos munkakörben. Mivel felmerült, hogy indokolatlan önálló jogtanácsost alkalmazni a jogi ügyek vitelére, ezért a munkáltatói jogkör gyakorlója ajánlatot tett a felperes számára a közös megegyezéssel történő jogviszony megszüntetésre, aki ezt nem fogadta el. A Szervezeti és Működési Szabályzat módosításához - amely érintette a jogtanácsosi munkakört - az alperes kikérte az üzemi tanács álláspontját, amely 2008. április 25-én arról tájékoztatta az alperes elnökét, hogy álláspontja szerint sem szükséges a jogtanácsosi pozíció rögzítése a Szervezeti és Működési Szabályzatban.

2008. április 26-án a reggeli órákban az alperes tulajdonában lévő, a felperes által vezetett gépjárművének egy másik személy által vezetett gépjármű nekiütközött. A balesetben a felperes vétlen volt, annak okozója a felelősséget elismerte. A felek a helyszínen kitöltötték a baleseti bejelentő elnevezésű iratot, amelyben rögzítették, hogy személyi sérülés nem történt.

A balesetet követően a felperes telefonon értesítette az alperes Sz.E.Cs.-nak vezetőjét, F.L.-t a történetekről, majd V.Gy. gazdasági alelnököt. Ezt követően munkaköri kötelezettségéből adódó ügyet intézett a földhivatalban, később pedig felkereste a háziorvosát, aki keresőképtelen állományba vette.

Nemsokkal 12 óra előtt a felperes megjelent az alperes F. utcai telephelyén a gépjárművével, és felvette a kapcsolatot F.L. csoportvezetővel. A személyes találkozás során nem jelezte részére, hogy megsérült volna, vagy hogy orvosnál járt. A telephelyről a felperes az alperes központjába ment, ahol megebédelt. Felhívásra délután 2 óra körül személyesen megjelent az alperes elnökénél, ahol kettőjükön kívül V.GY. gazdasági alelnök volt jelen. A

munkáltatói jogkör gyakorlója kézbesítette a felperes számára a munkaviszonyát rendes felmondással megszüntető okiratot. Ennek szövege szerint „a munkáltató áttekintette a szervezeti működés hatékonyságát és átalakításokat hajtott végre. Ennek keretében a Szervezeti és Működési Szabályzat 2008. április 26-án hatálybalépő módosítása szerint az önálló jogtanácsosi munkakört megszünteti. Az M. jogi képviselőjével, szerződések, okiratok elkészítésével összefüggő teendőket úgymint külső megbízottakra ruházza át, a belső szabályozás koordinációjának feladatait a jövőben az illetékes elnöki tanácsadó látja el. A fentiek miatt az Ön munkaköre megszüntetésre kerül”. A felperes az okiratot aláírta, és kézjeggyel látta el azt a záradékot is, amely szerint „kijelentem, hogy nem állok felmondási tilalom alatt”.

A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy a munkáltatói felmondás jogellenes figyelemmel arra, hogy felmondási tilalom alatt került kibocsátásra. Kifogásolta annak indokolását, illetve arra hivatkozott, hogy a munkáltató rendeltetésellenesen gyakorolta jogát.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 2008. szeptember 1-jén kelt 13.M.2344/2008/7. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség, valamint az eljárási illeték viselésére kötelezte. A Fővárosi Bíróság 2009. szeptember 17-én kelt 59.Mf.640.263/2008/5. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A lefolytatott bizonyítási eljárást követően a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 10.M.5094/2009/12. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség, valamint illeték viselésére kötelezte.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint az alperes a perben igazolta azt, hogy az önálló jogtanácsosi munkakör feleslegessé vált, és ennek következtében szüntette meg a felperes munkaviszonyát. Csatolta a per iratanyagához a 2008. április 26-ától hatályos Szervezeti és Működési Szabályzatot, amely nem tartalmazta az önálló jogtanácsosi munkakör meglétét. Az SzMSz módosítása előtt beszerezték az üzemi tanács álláspontját is. A tanúként meghallgatott üzemi tanács elnöke is akként nyilatkozott, hogy indokolatlannak tartotta az önálló jogtanácsosi munkakört figyelemmel arra, hogy az M-nek nagyon sok külső megbízása is volt. Az eljárás során az alperes igazolta, hogy kiszervezte a jogtanácsosi tevékenységet, a felperes jogviszonya megszűnését követően más személyt nem alkalmazott.

Az Mt. 90. § (1) bekezdés a) pontjával kapcsolatban a munkaügyi bíróság kifejtette, hogy a keresőképtelenség miatti védettség ideje alatt közölt rendes felmondás általában jogellenes. Nem közömbös ugyanakkor az a körülmény, hogy a munkavállaló a keresőképtelenségének tényéről tájékoztatta-e a munkáltatót, illetve, hogy a keresőképtelenségéhez saját maga hogyan viszonyult. A felperesnek haladéktalanul, legkésőbb azonban a felmondás

kézbesítésekor jeleznie kellett volna azt a munkáltató, illetve a munkáltatói jogkör gyakorlója irányába, hogy keresőképtelen. A munkavállaló e kötelezettségének nem tett eleget, sőt kifejezetten ezzel ellentétes tartalmú nyilatkozata volt.

A bíróság nem fogadta el a felperes azzal kapcsolatos védekezését, hogy e nyilatkozatot azért tette, mert nem volt nála a szemüvege és nem látta, hogy mit ír alá, különös figyelemmel jogtanácsosi munkakörére. A bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes nem tett eleget az együttműködési kötelezettségének, amikor nem jelezte a keresőképtelen állapotát, illetve megtévesztő nyilatkozatot tett e vonatkozásban, így a felmondási tilalomra nem hivatkozhat.

A felperes és a munkáltatói jogkör gyakorlója között 2006. januárjában volt „nagyobb méretű” szakmai nézeteltérés, a munkavállaló jogviszonyának megszüntetésére azonban több mint két évvel később került sor, így okozati összefüggés a két esemény között nem állapítható meg. A felperes nem tudta igazolni azt, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója rendeltetésellenesen élt a felmondás lehetőségével.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 59.Mf.631.385/2011/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy a felperest terhelő eljárási illeték összegét felemelte, és a munkavállalót perköltség viselésére kötelezte.

A másodfokú bíróság a tényállás kiegészítését követően kifejtette, hogy a felperes először 2008. augusztus 1-jén támadta a felmondásban szereplő nyilatkozatát. E körben utalt a 30 napos megtámadás lehetőségére, valamint az Mt. 7. §-ának (5) bekezdésében foglaltakra. A felperes csak a 2008. július 13-án kelt, a munkaügyi bírósághoz 2008. augusztus 1-jén benyújtott előkészítő iratában hivatkozott arra, hogy saját jognyilatkozatát megtámadja, ez azonban már nyilvánvalóan elkéslett.

A 2008. április 26. napjától kezdődő keresőképtelen állomány ellenére a felmondás jogellenességét nem lehetett megállapítani. A felperes azon magatartása, mely szerint a felmondás közlésekor a munkáltatói jogkör gyakorlójával nem közölte a betegállomány tényét, továbbá nyomatékosan az a körülmény, hogy aláírta a felmondáson szereplő záradékot és azt határidőben meg sem támadta, arra utal, hogy az Mt. 3. §-ában foglalt együttműködési kötelezettségét megszegte, ezáltal az Mt. 4. §-ába ütköző rendeltetésellenes joggyakorlást valósította meg.

A másodfokú bíróság ítéletében utalt az Mt. 90. § (2) bekezdésében foglaltakra is rámutatva, hogy az alperes 2009. április 26-án közölt felmondás alapján a felmondási időszak kezdetét 2009. április 28-ában határozta meg, így ennek elkészettsége sem volt megállapítható.

A felperes „elbocsátását” követően ebbe a munkakörbe az alperes új munkavállalót nem alkalmazott, a jogtanácsosi munkakör egyértelműen megszüntetésre került. Az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatban tett

megállapításaival a másodfokú bíróság is egyetértett.

A felperes nem tudta a perben bizonyítani az általa állított rendeltetésellenes joggyakorlást, mivel a munkáltatói jogkör gyakorlójának tagadásával szemben nem lehetett ítéleti bizonyossággal megállapítani azt, hogy a 2006-ban a felek között kirobbant nézeteltérés miatt az azóta fennálló folyamatos konfliktushelyzetre tekintettel került volna sor 2008. tavaszán a munkaviszony megszüntetésére.

A jogerős ítélettel szemben a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel. Ebben elsődlegesen annak az elsőfokú ítéletre kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. Másodlagosan az ítélet megváltoztatásával a keresetnek helytadó ítélet meghozatalát kérte az alperes perköltségben való marasztalása mellett.

Hivatkozása szerint az alperes nem bizonyította a felmondás valóságát és okszerűségét, különösen azt nem, hogy az nem rendeltetésellenes joggyakorlás következménye.

A felperes álláspontja szerint a munkáltató 2006. január 20-ától, amikor közte és a munkáltató vezetője között szakmai konfliktus volt, folyamatosan az eltávolítására törekedett. Ezt bizonyítja az is, hogy hirtelen elhunyt házastársának temetése napján is tárgyalásra kellett mennie, ezáltal az elnök nem biztosította számára az Mt. 107. § b) pontjában foglalt munkavégzés alóli mentesítést. Hivatkozott továbbá arra is, hogy CT vizsgálat időpontjára tekintettel szabadságot kért, amelyet a titkárnő elfelejtett továbbítani az elnöknek, aki kifogásolta távolmaradását, ez pedig erősítette a konfliktust.

A balesettel összefüggésben a felperes a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott arra, hogy az nem koccanás volt, hanem egy merőleges irányú ütközés. Az eset napján az elnök kifejezett kérésére ment csak be a munkáltató székhelyére és maradt ott délutánig.

A házi orvos a balesetet azért nem tudta munkabalesetként kezelni, mert a munkáltató azt nem vizsgálta ki, nem készített, és így nem is adott ki munkabaleseti jegyzőkönyvet.

A felperes álláspontja szerint a lefolytatott bírósági eljárás feszült hangulatú volt, a baleset helyszínén közreműködő S.A. tanút nem idézték meg, F.L. tanú esetében pedig szembesítést kellett volna elrendelni.

A felülvizsgálati érvelés szerint a munkáltató jogsértést követett el azzal is, hogy bár a felperes is rendelkezett minden feltétellel ahhoz, hogy ügyvédként elláthassa az alperes jogi képviselőt, ezt a lehetőséget számára még formailag sem ajánlották fel.

A bíróságok figyelmen kívül hagyták azt a tényt, hogy az M. szervezeti ábráján még 2006. május 23-án is szerepelt a jogtanácsosi munkakör.

A bíróságok ugyancsak nem vették figyelembe, hogy a keresőképtelenség a baleset következtében állt elő, tehát a felmondás átadását megelőző kezdettel. A felperes a fejét megütötte, ezt az orvosi dokumentáció is rögzítette. Életszerűtlen

az alperes elnökének azon nyilatkozata, hogy nem tudott a balesetről csak a felmondás kézbesítését követően, holott a titkárnőjének is bejelentette az esetet a földhivatalnál történt iratbeadáskor, de a gazdasági alelnök is tudott róla, aki a felmondás anyagi kondícióit előkészítette. A munkáltatói intézkedéskor a felperes közölte, hogy a nyaka meghúzódott, de erre sem az elnök, sem az alelnök „nem emlékezett”.

A felülvizsgálati érvelés szerint a bíróságok tévesen értelmezték az Mt. 3. §-ában foglaltakat amikor azt állapították meg, hogy kizárólag a felperes sértette meg az együttműködési kötelezettséget.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 89. §-ának (1) bekezdése szerint a határozatlan idejű munkaviszonyt mind a munkavállaló, mind a munkáltató felmondással megszüntetheti, ettől érvényesen eltérni nem lehet. A 89. § (2) bekezdése szerint a munkáltató - a (6) bekezdésben foglalt kivétellel - köteles a felmondását megindokolni. Az indokolásból a felmondás okának világosan ki kell tűnnie. Vita esetén a felmondás indokának valóságát és okszerűségét a munkáltatónak kell bizonyítania. Az alperes a perben igazolta, hogy a felperes által betöltött jogtanácsosi munkakör megszűnt, a jogviszony felmondását követően ezen tevékenység ellátására új munkavállaló felvételére nem került sor. Alaptalan azon felülvizsgálati érvelés, hogy a felperes a munkát ügyvédként el tudta volna látni, de az alperes ettől elzárta. A munkáltató jogosult eldönteni, hogy jogi ügyeinek vitele során kit bíz meg ügyvédi tevékenység ellátásával. Következetes az ítélkezési gyakorlat abban is, hogy a rendes felmondás jogszerű indoka, ha a munkáltató a feladatok elvégzéséről nem munkaviszony, hanem más jogviszony keretében kíván gondoskodni (BH.2002.113.).

A felperes a felülvizsgálati kérelmében sérelmezte, hogy a felmondás időpontjában a Szervezeti és Működési Szabályzatból még nem került ki a jogtanácsosi munkakör. Az ítélkezési gyakorlat szerint bizonyított átszervezés, munkakör megszűnés a munkáltató rendes felmondása jogszerű indokának minősül függetlenül attól, hogy e döntés alapján a szervezeti változásokat mikor foglalták írásba (BH.2004.432.), és a szervezeti szabályzatot mikor módosították (LB.Mfv.I.10.189/2002.).

A régi Mt. 90. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint a munkáltató nem szüntetheti meg rendes felmondással a munkaviszonyt a betegség miatti keresőképtelenség, legfeljebb azonban a betegszabadság lejártát követő egy év, továbbá az üzemi baleset vagy foglalkozási megbetegedés miatti keresőképtelenség alatt a táppénzre való jogosultság időtartamában.

Helytállónan fejtették ki az eljáró bíróságok, hogy a keresőképtelenség miatti védettség ideje alatt közölt rendes

felmondás általában jogellenes. Ugyanakkor értékelendő, hogy a munkavállaló a betegállományáról tájékoztatta-e a munkáltatót, vagyis az együttműködési kötelezettség betartása e körben érvényesült-e (Mt. 3. §).

Az eljáró bíróságok helytállónan fejtették ki, hogy a felperes - ítéleti bizonyossággal megállapíthatóan - nem tájékoztatta az alperest az orvos által diagnosztizált agyrázkódásról, sem a táppénzes állományáról. A felperes az eljárás során - még a felülvizsgálati kérelmében is - maga is csak arra hivatkozott, hogy „a felmondáskor közöltem azt is, hogy a nyakam meghúzódott” (felülvizsgálati kérelem 6. oldal 1. bekezdés).

„Én említettem a tanúnak (H.É.), hogy egyébként fáj a nyakam a balesetből kifolyólag, és megyek haza, hogy kipihenjem ezt és kezeljem” (jegyzőkönyv, 9. oldal 7. bekezdés). Önmagában abból, hogy a felperes a nyakát fájlalta, nem lehetett arra következtetni, hogy emiatt a munkavállaló táppénzes állományba került. A felmondás záradékából megállapíthatóan pedig a felperes maga is úgy nyilatkozott, hogy nem áll felmondási tilalom alatt.

A tanúmeghallgatással összefüggésben előterjesztett felülvizsgálati hivatkozás nem volt alapos, mivel Salgó András a felperes munkaviszony megszüntetésével kapcsolatosan releváns nyilatkozatot nem tehetett, a baleset körülményei pedig nem voltak vitatottak. F.L. tanúvallomását a bíróságok valamennyi bizonyítékkal együttesen értelmezték és vették figyelembe (Pp. 206. §), így a szembesítés elmaradása adott esetben eljárásjogi szabálysértésként nem volt értékelhető.

Az Mt. 4. §-ának (2) bekezdése értelmében a jog gyakorlása különösen akkor nem rendeltetésszerű, ha az mások jogos érdekének csorbítására, érdekérvényesítésének korlátozására, zaklatására, véleménynyilvánításának elfojtására irányul, vagy erre vezet. Ebből következően a felperes eltávolítását célzó alperesi magatartásra hivatkozó kereseti előadást a rendeltetésellenes joggyakorlásra vonatkozó bizonyítási szabályok alapján kellett vizsgálni, amely szerint a bizonyítási teher a felperesre hárult [Pp. 164. § (1) bekezdés].

Az eljáró bíróságok helytállónan fejtették ki, hogy a rendeltetésellenes munkaviszony megszüntetés megállapítására nem volt mód. Ezt önmagában nem támasztotta alá a felperes és a felettese között két évvel a munkaviszony megszűnését megelőzően történt szakmai konfliktus. A házastárs temetése napján történt foglalkoztatás, valamint a CT vizsgálattal összefüggésben hivatkozott felperesi előadás a jogviszony megszüntetéssel nem áll okozati összefüggésben.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

A felperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes perköltségének megfizetésére, míg illetéket az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján kell viselnie.

Budapest, 2013. július 3.

**Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró**
A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő